Lica zalutalih u Kur'anu

Zabluda se vezuje za nepažnju i čini pojam suprotan svijesti te može biti povezana sa svakim aspektom čovjekovog života. Ipak, u vjerskoj kulturi, zabludom se smatra svaka nepažnja ili manjak pažnje spram budućnosti i drugog svijeta. Čovjek u zabludi, zbog neobraćanja pažnje i manjka promišljanja ne vodi računa o činjenicama koje ga okružuju. Nesvjesnost prema tim činjenicama i nepravilan stav naspram njih može imati teške posljedice.

Sa kur'anskog aspekta, zabluda čovjeku stvara samo površan pristup životu i sprječava ga u dubljem razvoju. U suri Rum, njenom 7. ajetu, stoji:

"Oni znaju samo spoljašnju stranu života na ovom svijetu, a prema onom svijetu su ravnodušni."

Na osnovu onoga što Kur'an propovjeda, loše ponašanje i grijesi smanjuju ljudsku inteligenciju te uništavaju zdrav razum. Što se više čovjek zapusti na ovaj način, njegovo srce i osjetila bivaju sve više izolirani. On dobiva uši koje ne čuju i oči koje ne vide. U 179. ajetu sure A'raf stoji:

"Mi smo za džehennem mnoge džinnove i ljude stvorili: oni pameti imaju - a njima ne shvaćaju, oni oči imaju – a njima ne vide, oni uši imaju – a njima ne čuju; oni su kao stoka čak i gori – oni su zaista nemarni."

U ovom ajetu se kao glavni razlog nesreće na onom svijetu ističe zabluda. Zabluda, koja nastaje zatvaranjem čula. Čovjek u svojoj zabludi može zalutati do te mjere da spadne ispod nivoa životinje. Čovjek je, za razliku od životinja inteligentno biće i njegova zabluda se smatra pravom katastrofom.

Ajet nam govori, ukoliko čovjek ne iskorisiti svoje Bogom date kapacitete, on u stvari odbacuje

sve što posjeduje. Budno srce i svjesna duša čovjeku prikazuju svijet, pravi svijet zbog kojeg on više ne može biti privržen materijalizmu. On putem shvatanja nastoji dostići prave životne vrijednosti.

Zabluda ima različite faze. Čak su i božiji poslanici nekada bili u zabludi. Naravno, kod njih je to bio rijedak slučaj. Nakon ovih velikana, sljedeći sloj čine vjernici koji ulaze u zabludu, ali oslanjanjem na svoju vjeru i pazeći striktno na ono što rade, uspjevaju pronaći pravi put.

Allah dž.š. nam u suri Al A'raf, 201. ajetu, poručuje:

"Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete se, i odjednom dođu sebi."

Ipak, zabluda je toliko duboko u nekim ljudima da više nema mjesta za svijest i gledanje. Zabluda, kao i svaki drugi problem, u slučaju ignorisanja razvija toliko dubok korijen da ga je nakon nekog vremena teško pronaći.

Sudbina onih koji u zabludi dočekuju smrt nije ništa osim božije kazne.

U 146. ajetu iste sure stoji:

"Odvratiću od znamenja Mojih one koji se budu na Zemlji bez ikakva osnova oholili. I kakav god dokaz oni vide neće vjerovati, ako vide pravi put – neće ga kao put prihvatiti, a ako vide stranputicu – kao put će je prihvatiti."

Alame Tabatabai, veliki kur'anski mufesir, ovaj ajet objašnjava na sljedeći način:

"Oni zbog insistiranja na zabludi, koju su stekli kroz razvoj i obrazovanje, uprkos tome što poznaju krivi put, ne zbog zablude nego svjesno, napuštaju pravi put i biraju onaj krivi. Zbog ovih karakteristika, Alah dž.š. ih napušta i oni odlaze putem gubitka."

Časni Kur'an se dotiče čovjekove zablude i kada Svom poslaniku govori:

"I ne slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti."

(Kahf 28. ajet)

Također, u suri Munafikun u 9. ajetu je zapisano:

"O vjernici, neka vas imanja vaša i djeca vaša ne zabave od sjećanja na Allaha, a oni koji to učine, biće izgubljeni."

Jasno je da na osnovu islamskih uputa, ljubav prema bilo kojem božijem nimetu nije zabranjena, samo su zabranjeni ekstremizam, krajnost i nepažnja.

Opasnosti koje dolaze od nepažnje, veće su od onoga što pretpostavljamo. Zabluda uništava sve elemente naše sreće. Časni Kur'an se ne bavi samo opominjanjem na grozne posljedice zablude nego nam pokazuje i načine kako da obuzdamo zabludu. U velikom broju kur'anskih ajeta ljudi se pozivaju na razmišljanje. Čovjek se usmjerava prema znakovima koji ga vode na

pravi put. On se upoznaje sa ciljevima života i otkriva mu se tajna njegovog postojanja na ovom svijetu.

Ajatullah Dževadi Amoli piše: *"Put oslobađanja od zablude je zikr, a pet namaza dnevno su najbolje rješenje u borbi protiv zablude."*

Kada se spominje božiji zikr, ne misli se striktno na spominjanje božijeg imena, cilj je cijelim srcem i dušom obratiti pažnju na čisto božije biće. To je pažnja koja čovjeka oslobađa grijehova i vodi ga ka izvršavanju božijih naredbi. Zato je važno, pored namaza koji je temelj vjere, konstatno imati svog Stvoritelja u mislima.

U prvom ajetu sure Hidžr stoji:

"Elif-lam-ra, ovo su ajeti Knjige, Kur'ana jasnog!"

Sjećanje na smrt i privremenost svijeta važan je element u borbi protiv zablude.

Imam Džafer Sadik a.s. kaže: *"Sjećanje na smrt, usmrćuje želje i iskorijnjuje zablude te približava srce božijim obećanjima".*